

שלושים ושש שנים חלפו מאז חזרה קבוצת תמימים מ"בית חיינו" בחזרה אל ארץ הקודש. קודם יציאת הקבוצה, קיבלו התמימים שליחות מהרבי מה"מ • אחד הבחורים היה הגאון החסיד הרב חנניה יוסף אייזנבך, כיום ראש ישיבות "תומכי תמימים" בבני-ברק. במהלך הנסיעה רשם יומן אישי בו הוא מספר על השתלשלות הארועים, על היחידות לה זכה, ועל ההרגשות האישיות שליוו אותו בכל מהלך הדרך, במטוס "קונסטליישן" ישן ובאניה המיטלטלת בלב ים סוער • יומן אותנטי - בפרסום ראשון

מאת הרב חנניה יוסף אייזנבך*

"שהבחורים יקחו עמם את הבשורות טובות ומכאן"

ליובאוויטש נ"י, ויעקב הלך לדרכו...
מוצאי שבת קודש צו תשכ"ה. י"ז אדר שני
בו' אדר שני, הודיעה הנהלת ישיבת "תומכי תמימים" כאן, שלא נוכל להשאר פה יותר מהתאריך הנקוב על היתר היציאה, כלומר: כיו אדר שני תשכ"ה, וכי ביום זה עלינו לעזוב את חצרות הקודש דליובאוויטש. הודעה פסקנית זו באה לאחר שקלא וטריא ארוכה בינינו לבין ההנהלות בארה"ק ובינן לבין ההנהלה דפה וכ"ו, כמובן שלמרות רצוננו, עלינו למלא אחרי הוראתה, כי

כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, כמה פעמים, עלינו לשמוע לקולה.

כיומיים אחרי כן, הכנסתי פתק לכ"ק אד"ש, ושאלתי אם לנסוע כתכנית המשווערת מראש, באוניה עד אירופה ומאירופה באוניה עד לארץ הקודש, או - כברירה שבידינו - להחליף את המסלול עד אירופה במטוס מסוג "קונסטליישן". בו בערב קראנו הרב חודקוב לחדרו, והראה לי תשובתו הקי' של כ"ק אדמו"ר שליט"א המציין בחץ על המלה "להחליף". כמובן שכך עשיתי, ובע"ה נצא היום, ג' פרשת תזריע, כיו לחדש.

בהתוועדות הגדולה דפורים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "הרי ישנו במגילה גם (דער)

הרצים יצאו דחופים, ששלחו שלוחים בכל המדינות למסור את הבשורה טובה - הרי ישנם כאלו הנוסעים בעוד כמה ימים, שיאמרו 'לחיים' ויקחו אתם את הבשורה טובה של אורה ושמחה וששון ויקר ... וכן בענין לימוד הליקוטי תורה; איפה הבחורים שנוסעים לארץ ישראל דער רבי דער נשיא האָט דאָך גיזאָגט אַז מ'טהיילט זיך נישט פּאַנאָדער, און מ'וועט בלייבן צוזאַמען, דער עיקר זאָל זיין [=הרבי הנשיא אמר שלא נפרדים, ונשאר ביחד, והעיקר שיהיה] התמדה ושקידה בלימוד הנגלה והחסידות, לימוד המביא לידי מעשה, מתוך יראת שמים ואהבת ה', ווען זיי וועלן דאַרפֿען פּאַרען און ווען זיי וועלן פּאַרן זאָל זיין [=כאשר הם יצרכו לנסוע וכאשר הם יסעו שיהיה] בשמחה תצאו ובשלום ותבולון, זאָלען זיי זאָגען

מערכת "בית משיח" תרגמה קטעים מאידיש, שילבה כותרות בניים ופתחה ראשי-תיבות

לחיים און זאָגן אַ פּריילעכן ניגון – שיאמרו לחיים וינגנו ניגון שמח]..."

בליל חמישי פּרשת שמיני, שמעתי בבית הרב דוד שיי רסקין את הטייפ של התוועדות הפורים, ונוכחתי שטעיתי קצת במסירת דברי כ"ק אד"ש האמורים למעלה, ואלו הם הדברים: "ישנו הרי במגילה גם בהנוגע להבשורה טובה בנוגע ליונהפוך הוא שיצאו רצים ונסעו למסור זה בכל מדינות המלך; ישנם אלו שנוסעים בעוד כמה ימים, אולי יאמרו 'לחיים', ויקחו אתם את הבשורות טובות בנוגע לאורה ושמחה וששון ויקר, ובעיקר בנוגע ללימוד הלקו"ת, ועיקר כל העיקרים שתהיה שנת אורה זו תורה ושנת אורה כפשוטו.

והוסיף הרבי: "אלע בחורים זיינען דאָ? איך מייך די וואָס זיינען דאָ זאָלען זאָגן לחיים און אַפּריילעכן ניגון, און ווען זיי וועלן דאַרפן פאַרען און

ווען זיי וועלן פאַרן זאָל זיין בשמחה תצאו ובשולם תובלון, און מיטילט זיך נישט פאַנגאָדער ווי דער רבי דער נשיא זאָגט, און מ'איז אַלע צוזאַמען ווייטער אויכעט, און אַבי לערנען בהתמדה ושקידה נגלה וחסידות און דער לימוד זאָל מביא זיין לידי מעשה מתוך יראת שמים ואהבת השם... "עכלה"ק. [= כל הבחורים נמצאים כאן אני מתכוון לאלו שנמצאים כאן שיאמרו לחיים וינגון שמח, וכאשר הם יצטרכו לנסוע וכאשר הם יסעו שיהיה בשמחה תצאו ובשולם תובלון, ולא נפרדים כמו שהרבי הנשיא אומר, ונמצאים כולם ביחד גם הלאה, והעיקר בהתמדה ושקידה נגלה וחסידות, והלימוד יביא לידי מעשה מתוך יראת שמים ואהבת השם].

דוגמה חיה און אויך פּועלין אויף אַנדערע ... און בפרט אַז דו קומסט צוריק מיט כוחות חדשים, זאָלסט זיך אַריינוואַרפן אין די אַרבעט און שרייבן פון דאָרטן בשורות טובות, און ס'זאָל זיין **מתוך שמחה וטוב לבב**.

בנוגע די נסיעה זאָל זיין אַ נסיעה צלחה ... איך נעם מיט די צעטלען אויפן אהל, און ס'זאָל נמשך ווערן אַ ברכה פאַר דיר און ממילא אויך פאַרן זולת, און אויך בנוגע צו וואָס פריער גירעדט בנוגע תורת אמת, און זאָלסט שרייבען פון דאָרטן בשורות טובות...

אַ כשרין און אַ פּריילעכן פּסח

[–בנוגע מה לעשות שם – העבודה עם עצמך לא להתחיל מבחוץ אלא מבפנים, לא על-ידי ההנהלה משפיעים וראשי ישיבות אלא על-ידי התלמידים. אלו שנמצאים שם ואלו שבאים מכאן ללא התחשבות כמה זה, המשנה אומרת שאין חילוק אם אחד יושב ועוסק בתורה או שנים שלשה חמשה ועשרה, העיקר הוא שיבנו את הישיבה 'תורת אמת' כפי צריך להיות, וכמו שהנשיאים רוצים שתהיה... על-ידי שאתה תהיה דוגמא חיה וגם לפעול על אחרים... ובפרט שאתה חוזר עם כוחות חדשים, ולכתוב בשורות טובות, ושיהיה מתוך שמחה וטוב לבב.

בנוגע לנסיעה שתהיה נסיעה צלחה... אני לוקח את המכתבים לאהל, ושיומשך ברכה עבורך וממילא גם לזולת, וגם בנוגע להמדובר קודם בנוגע ליתורת אמת, ושתכתוב משם בשורות טובות... פסח כשר ושמח]... עד כאן לשונו הקודש ממה שאני זוכר לעת עתה.

ראיתי ברור כי רצון קדשו שליט"א עז לבנות את 'תורת אמת', יהיה מה שיהיה, ויתן השי"ת שברכות וגזירות צדיק כ"ק אדמו"ר שליט"א יקוימו במילואן ולמטה מעשרה טפחים ורצונו הקדוש יתמלא בזריזות ובהירות על-ידי ככל אשר צויתך,

ביחידות בקשתי ברכה פרטית וכו', והמענה הקי' היה כפי הרשום בזכרוני: "בנוגע וואָס מ'זאָל טאָן דאָרטן – די אַרבעט מיט זיך נישט אָנהייבן פון דרויסן נאָר פון בפנים, נישט אַזוי דורך די הנהלה משפיעים און ראשי ישיבות נאָר דורך די תלמידים. די וואָס זיינען דאָרטן און די וואָס קומען פון דאָנט נישט קוקנדיק וויפל מ'איז, די משנה זאָגט דאָך ס'איז קיין חילוק ניט צי אחד שיושב ועוסק בתורה צי שנים צי שלשה צי חמשה צי עשרה, דער עיקר מען זאָל אויפבויען אַ ישיבה ווי תורת אמת דאָרף זיין, און ווי די נשיאים דאַרפן זאָל זיין ... דורך דעם וואָס דו וועסט זיין אַ

נפשי

**נכספה וגם כלתה לחצרות הקודש;
ברגע זו בסעון סוונטי, בודאי יושבים כמה מן
התמימים ולומדים חסידות, ואין מרגישים מה יקר
חלקם וגורלם שזיכם השי"ת לשבת ליד חדר
הקודש באין מפריע, ולראת את פני קדש
הקדשים**

שלוחים - יותר ממלאכים

ליל ב', כ"ה אדר
שני, ליובאוויטש

באור ליום כ"ה
לחדש השמחה זכיתי להיכנס
לחדר קודש הקדשים ליחידות
אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א.

אמן.

באותו ערב נכנסו שלושת חברי הנעלים שליט"א העומדים אף הם לשוב בעזרת ה' לארה"ק, אחר היחידות היתה התוועדות קצרה.

ליל ג', כ"ו אד"ש, ליובאוויטש

בערב נערכה התוועדות 'צאתכם לשלום עם חברינו היקרים והתמימים שי', בראשות המשגיח ר' דוד שי' רסקין. ר' דוד אמר כמה מלים נכונות. במיוחד התעכב על שבעים גם בהיותנו בארה"ק, נמצאים אנו אצל כ"ק אד"ש, ועלינו לשמור על כל הסדרים. כן עמד על ענין הזריזות הדרושה בביצוע דברי המלך שליט"א, והסביר מה שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהנוסעים הם "רצים", שבעבודת ה' הוא שהם יותר מ"מהלכים".

היום קראנו הרב חזקוני שליט"א לחדרו ומסר לכל אחד מהנוסעים סך 50 דולר שנתן כ"ק אד"ש לכל אחד כהשתתפות בהוצאות הנסיעה...

"סוף סוף בנים אנו לאבינו הקדוש שליט"א"

ליל רביעי, כ"ז אדר שני, במטוס ללוקסמבורג

כשעה ומחצית השעה שאנו נוסעים באוירון העושה דרכו בעזרת ה' ללוקסמבורג, מקום חנייתנו הראשונה, בדרך לארה"ק, היום הזה לא יעבור מנגד עיני. רק בערב זה ראיתי מעלתם וחשיבותם של התמימים, האהבה והאחוה בין אחד למשנהו. כשני אוטובוסים ליוונו לנמל התעופה, בראשות הרב מנטליק והרב בן ציון שם-טוב. יתן ה' שכל הקצוות תקוממנה ונתראה בעזרת ה' בקרוב ממש וכהרף עין אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א.

התפללנו מעריב האחרונה בנתיים – אצלי אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, וההרגשה – דההרגשות בעת התפילה – גדולה.

מיד אחר מעריב קרנו הרב חזקוני שליט"א לחדרו, ומסר: מסיבה פרטית – מכיון שהוא בתוך השנה [לאבילות אחר פטירת אמו הרבנית חנה ע"ה] – לא קראנו כ"ק אדמו"ר שליט"א לחדרו, ועל כן מסר הדברים על ידי, כ"ק

אדמו"ר שליט"א; נותן לכל אחד 2 דולר בעד התוועדות, כדלקמן.

"ישנם מקומות שכולם ישתתפו בהתוועדות והן דשיבת "תומכי תמימים" ליובאוויטש המרכזית, ישיבת "תורת אמת" המרכזית וכפר חב"ד. ובראשון לציון וברשת אהלי יוסף יצחק תתועדו שנים שנים אך באופן שכל אחד ישתתף בהן, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נותן ב' הדולר למכור וכדומה להתוועדות.

"בהתוועדות תמסרו עניינים ששמעתם וראיתם כאן. כ"ק אדמו"ר שליט"א ביקש שבכל התוועדות תסיימו שיהא חג פסח כשר. איתא בכתבי האריז"ל שבכשרות הפסח 'העלפט ארויס אגאנצן יארי [=עוזר לכל השנה] שאינו חוטא ומסיימין בטוב.

והמשיך הרב חזקוני: "בנוגע להוצאות הנסיעות להתוועדות, תמסרו דו"ח לר' אברהם פריז והוא ישלם. ותכתבו לכאן מהנעשה, ובאם יתעוררו ספיקות וכו' יחליטו על-פי גורל וכדומה. כן יש לעשות ממונה אחד או שנים בבחירת כולם".

(לאחר כמה דקות, קרא שוב) ואמר: בנוגע לפריז, כ"ק אדמו"ר שליט"א נותן עוד 2 דולר וזה תלוי, אם יתוועדו רק בישיבת בראנואה יתנו את ה-2 דולר לר' ניסן נמענאו, ואם יתוועדו גם עם אנ"ש – יתחלקו; יתנו דולר אחד לר' ניסן ודולר אחד ללשכה.

בנוגע למרסייל, אולי יבקר במחנה העולים של הסוכנות, וימסרו בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א ד"ש, ושיאמרו להם שאנו חוזרים מכ"ק אדמו"ר שליט"א והוא מברכם בחג פסח כשר ושמן.

לפני הנסיעה מסר הרב חזקוני עוד 2 דולר להתוועדות במרסייל, ולדבר על זה עם סאבאג, ומשה לחיאני; ואם זה לא יצא לפועל, להביא את 2 הדולר לארה"ק ולתת אחד לישיבה המרכזית ואחד לישיבת תורת

כשעה

ומחצית השעה שאנו נוסעים

באוירון העושה דרכו בעזרת ה' ללוקסמבורג, מקום חנייתנו הראשונה, בדרך לארה"ק, היום הזה לא יעבור מנגד עיני. רק בערב זה ראיתי מעלתם וחשיבותם של התמימים, האהבה והאחוה בין אחד למשנהו

הקדושות צופיות ומלוות אותנו בכל אשר

אמת להתוועדות.

אין לתאר ענין זה שכ"ק אדמו"ר שליט"א משפיל עצמו לזבובים קטנים, וידע איניש בנפשיה וכו'; אך מכל מקום זהו רצונו של מקום ב"ה, ועלינו לראות שחיו וחיו לא תתערב מחשבת פיגול ח"ו במילוי כוונתו הק'. בנוגע להאמור ראינו ממש ענין גלוי, הרב חזקוני נתן לכ"א מאתנו 2 דולר וכשסיים לחלק לכל התשע מאתנו נשאר בידו 2 דולר, הוא חייך ואמר סיטימט... כמובן שידענו כי הכל הוא בכונה, אך לא הבנו. לאחר שעמדנו לצאת שאל אחד מה עם פאריז; וענה שישאל את כ"ק אדמו"ר שליט"א, ומיד חזר לאחר רגעים מספר ואמר שכ"ק אד"ש נותן 2 הדולר וכו' וכנ"ל...

בשעה 8 יצאו כל אנ"ש והתמימים במחול ובריקוד ברחוב שליד בנין המקדש, וכ"ק אדמו"ר שליט"א פתח ווילון חלונו והביט. כל המשפיעים ורמ"י הישיבה השתתפו בריקודים, ועל כולם ענין ההשתתפות של כ"ק אד"ש המראה כי סוף סוף בנים אנו לאבינו הקדוש שליט"א והלואי וזוכה להיות מה שרוצה מאתנו באמת.

עתה נמצאים אנו כאמור בדרך ללוקסמבורג מרגישים אנו בנפשנו פנימה כי כ"ק אבינו שליט"א צופה עלינו ונוסע אתנו יחדיו, הלואי ונמלא רצונו הק' להסיר כל השטויות וההבלים מלבינו.

געועים חסידיים בדרך ללוקסמבורג

בדרך ללוקסמבורג.

בי"ה נוסעים אנו זה שש שעות, ובעזרתו ית' הנסיעה היא נוחה ויתן השי"ת שבא נבוא לשלום בזמן וכשורה למחוז חפצנו כחפץ כ"ק אדמו"ר שליט"א.

לנגד עיני עומד החסיד ר' בנציע שם-טוב שסיפר לי בליל שבת קודש זה, כי בשנת תשי"ז כשביקר כ"ק אדמו"ר שליט"א בפאריז – והוא היה נוכח אז –

ישב פעם כ"ק אדמו"ר שליט"א עם אנ"ש בהתוועדות ופתאום אמר: "דער רבי מיט זיינע ליכטיקע אויגן באלייכט אונז וואו מיר זיינען!" [=הרבי עם עיניו המאירות מאיר אותנו בכל מקום שנמצאים] ויצא בריקוד; ואף אנו, כ"ק אדמו"ר שליט"א – עיניו הקדושות צופיות ומלוות אותנו בכל אשר

נלך, ובפרט בניסיעתנו זאת ששלוחא דרחמנא אנן – בין אם באמת אנו בין אם לאו כך עלה ברצונו ית' כאמור.

נפשי נכספה וגם כלתה לחצרות הקודש; ברגע זו בסעוון סוונטי, בודאי יושבים כמה מן התמימים ולומדים חסידות, ואין מרגישים מה יקר חלקם וגורלם שזיכם השי"ת לשבת ליד חדר הקודש באין מפריע, ולראות את פני קדש הקדשים.

תמיד משתוקק אני למנת חלקם זו ולבי תפילה כי לא ירחק היום, ובקרוב ממש אראה עצמי שוב ליד אבינו הקדוש שליט"א; וכמה מעניין זה שאומרים בחסידות 'עצם אינו משתנה', והמאור אינו מתפעל ממקרי המקבל, הנה לגבי כעשרה איש הרי הימים האחרונים, היו לי לימים אחרונים בליובאוויטש, וייתכן שבאותו יום יגיעו כמה אחרים שאצלם ימים אלו ראשונים הם, וההרגשות שונות הנה, אך לגבי המאור אין זה ולא כלום; נוהג הוא כבכל יום, תמידים כסדרם, בעבודתו הקדושה המסודרה, כאומר, רצונכם לספוג? – ברירה בידיכם, איך טו מיינס. והענין מבהיל הוא, ובכדי להבינו יש להיות בליובאוויטש.

לעולם לא אשכח הפרידה מן תלמידי התמימים היקרים והנעלים בנמל התעופה, ואתם הר"מ המהולל, יקר הרוח ואציל הנפש הרב מנטליק שיי, הר"מ הרב פיקרסקי שהגיע אף הוא במיוחד ואיחר ועלה למטוס ברגעים האחרונים להפרד – ועל כולם כמה מידידי המובהקים מתלמידי הישיבה, אשר עם לבבי. ובודאי אדע לעמוד בקשר אמיץ אתם.

בע"ה ובלי נדר, אעמוד בקשרי מכתבים, עם התי: אברהם שיי גרליצקי, אברהם שיי גולטמן, יוסף שיי מינקוביץ לייבל שיי שפירא יעקב שיי גולדברג שמואל שיי הבר ר' הלל שיי לוינזון, הרב פיקרסקי שיי, אברהם שיי אנגליך, זלמן שיי הנדל. נתן שיי וואלף. אזכור בע"ה את התי הנעלים: נתן שיי גוראריה, אבא שיי פיקרסקי שמואל שיי לייט שלום בער ליפסקר מטורנטו, ישראל שיי לפקובסקי, דוד שיי רימלר, יצחק שיי מן. שלא אשכח לכתוב בעיקר להרב מרדכי שיי גרונר.

הרבי בידך והמטוס הקדים

בין שמים לארץ, שעה 11 אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א נוסעים אנו כבר כשלושה-עשר שעות, כולל שעת החנייה שערכנו באיסלנד

– ובעוד שעה קצרה נגיע בע"ה למחוז חפצנו – לתחנה הראשונה – לחיים לשמחה ולשלום. סוף סוף הרי כ"ק אדמו"ר שליט"א פסק שתהיה לנו נסיעה צלחה, וכלשונו הקדושה: "ווען זיי וועלן דארפן פאָרן און ווען זיי וועלן פאָרן, זאָל זיין [= כאשר הם יצטרכו לנסוע וכאשר הם יסעו שיהיה] בשמחה תצאו ובשלום תובלון" והקב"ה מקיים.

ובזה כדאי להעלות על הכתב מה שסיפר לי הרה"ח ר' בן ציון שיי שם-טוב, שכנסע בפעם הראשונה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, היה זה בערב הימים האחרונים של פסח, ונסיעתו מלונדון לניו יורק ערכה כעשרים שעות. נקל להבין טיב סוג המטוס... ויהודי לונדון גערו בו על שיוצא לדרך בערב יום טוב וכו' – הוא הבריק לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וכשנכנס הרב חדקוב לכ"ק אדמו"ר שליט"א להראות המברק אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: ערב יום טוב פאָרט מען ארויס? [בערב יום טוב יוצאים לנסיעה?] – [אך הוסיף בתנועת יד] "זאָל ער פאָרן! [שיסעו!] בקיצור – מסיים הרב בן ציון – לא זו בלבד שלא אחר המטוס אלא הרוח ממש דחפתו והקדים בואו בשעתיים...

הפקיד בשדה התעופה הביא את עלי הגהותיו של הרבי...

ליל ב', ג' ניסן – לב ים

על אף רצוני העז לרשום כל דבר בעת ובזמנו, לא עלה הדבר בידי, מרוב טלטולי הדרך. ועל כן ארשום בזה ממה שעבר עלינו מאז נחתנו בלוקסנבורג וזה החלו בע"ה:

לוקסנבורג – המטוס שלנו נחת בשעה 6 לפי שעון אירופא בשדה התעופה בלוקסנבורג. מיד עם הגיענו בע"ה, הברקנו לכ"ק אדמו"ר שליט"א: המלך, איסטרען

אין

לתאר ענין זה שכ"ק אדמו"ר שליט"א משפיל עצמו לזבובים קטנים, וידע איניש דנפשיה וכו'; אך מכל מקום זהו רצונו של מקום ב"ה, ועלינו לראות שח"ו וח"ו לא תתערב מחשבת פיגול ח"ו במילוי כוונתו הק'

פארקווי נ"י. הגענו בשלום ללוקסנבורג. ב-6 יצאנו באוטובוס פאר לפאריז, נסיעה שארכה כ-7 שעות לערך. האוטובוס היה כמעט ריק, והיו בו רק אני והתמימים, הרצל, ויגלר, אשכנזי, לויטין, כהן ומזרחי יחיו – ועוד כמה אחדים.

עברנו את לוקסנבורג העתיקה, עברנו את גבול צרפת, וב-1 אחר חצות הגענו לגרציליאון שבמרכז פאריס.

פאריז – שם קדמו פנינו שלשה מתלמידי הישיבה הקי דבראנואה שליד פאריז. חכינו גי' שעות, עד השעה 4, שעת יציאת הרכבת הראשונה, וכך הגענו ל"תומכי תמימים" דבראנואה בבוקר השכם. הלכנו לטבול, התפללנו ואכלנו ארוחת בוקר, לאחר 2 שעות מעת לעת שלא נטלנו ידיים לאכילה.

הקדמתי שלום לחסידים המפורסמים דפריז, הרה"ח ר' ישראל נח הגדול שיי [בליניצקי], והרה"ח ר' ניסן שיי [נמענוב], ומסרנו לרי' ניסן הוראותיו הקי של כ"ק אדמו"ר שליט"א בדבר התועדויות בפריז.

בשעה 9 בבוקר, התברר כי לתי' משה לויטין, יחזקאל כהן ומשה מזרחי – אין מקומות נסיעה באנייה לירושלים. ועל כן יצטרכו לצאת היום במטוס אל-על לארה"ק, כמסודר מקודם.

למרות שלא ישנתי זה כמה זמן, נסעתי אני ללוות את שלשת התמימים בדרכם צלחה. נתברר כי במטוס שלהם נוסע גם התי' מנחם מנדל שיי וואלף, ואכן הצלחתי לדבר אתו כשאני עומד על מרפסת התחתונה של שדה התעופה, והוא אמר לי כי הכניס את דברי הרב חדקוב שיי בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א – לכ"ק אדמו"ר שליט"א להגהה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הגיה כבר, וכי שלח לי באקספרס על מנת שיבוא אלי עוד טרם כניסת השבת קודש לפריז.

בתוך כך עלה ברעיונו למסור העתק השיחה במקום ליד אחד הפועלים על מנת שימסרה לי, וכן עשה. ראיתי שבהגהה לא הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א אלא כמה מילים שידברו בכל מקום המתאים וכו'.

אבערוויל – התועדות עם אנ"ש דפריז נקבעה ל-8:30 בערב בבית הכנסת אנ"ש ד"אבערוויל". בשעה הקבועה הופיעו אנ"ש דשם, מסרתי את השקל האחד לרי' רפאל שיי וילשנסקי מנהל הלשכה האירופית של כ"ק אדמו"ר שליט"א, חזרנו על שיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א וכן בעיקר בנוגע

ללימוד הלקוטי תורה וכו'. ההתוועדות נסתיימה – בהצלחה – אחר חצות. למחרת ערב שבת קודש כתבנו על כל הנייל לכ"ק אדמו"ר שליט"א. בערב שבת קודש שוחחתי עם ראש הישיבה דבראנווא, ר' יוסף שיי גולדברג, וכן דברתי עם רב דאנ"ש הרב הלל פעוונער. מסרתי את השקל השני להמשפיע החסיד ר' ניסן שיי נעמנאו, כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א והוא מסרו למכירה.

התוועדות עם גדולי המשפיעים

שבת ראש-חודש התפללנו כמובן בבית הכנסת של הישיבה, באו כמה אורחים על שבת לישיבה. מכיון שהשבת היה ערב בי ניסן, יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר [מהורש"ב] נ"ע, קיבל ר' ניסן שיי עליה לתורה – יאחרון, ור' ישראל נח שיי מפטיור.

כשעה אחר גמר תפילת שחרית התחילה ההתוועדות בהשתתפות כל אנ"ש ותלמידי הישיבה. פתחתי בדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א אלינו בהתוועדות דפורים. ומסרנו בעיקר בנוגע ללימוד הלקוטי תורה. ר' ניסן שיי אמר 'לחיים' ובירך שייכנסו כל השיחות אצל כל אחד ואחד ויוקלטו בפנימיות, ואמר בשם אדמו"ר נ"ע, שהשכלה איז ווערט א פיטאק (כלומר, מטבעה פתוחה מאד), ואמר שעיקר כוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א בפרסום השיחות הוא שיעבדו עם זה וכו'.

חזרתי את השיחה האחרונה ששמענו מכ"ק אד"ש, על היום פרשת שמיני. אח"כ חזר התי ישעיה שיי הרצל ב' השיחות הראשונות דפרשת צו; התי צבי שיחי ויגלר את השיחה האחרונה דפרי צו, התי נתן שיי אשכנזי ב' השיחות הראשונות דפרי ויקהל, וכן השיחה בנוגע ללימוד הלקוטי תורה.

ר' ישראל נח שיי אמר לר' ניסן שיי, שצריך לעמוד על המשמר ולבקר אם לומדים לקוטי תורה בכל שבוע. ר' ניסן שיי אמר, על יסוד שיחת קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א הוזכרה קודם על היום פרשת צו שאהרן ובניו לא חטאו ימין ושמאל, אף על פי שלא קיבלו מפי משה רק ענינים כלליים, הרי שלפעמים צריכים להבין את הפרטים אף על פי שמשה לא

מפרט אותם, ועל כן אין זה אלא כדי שיוסיפו על הסדרים הקיימים ולא שילמדו לקוטי תורה על חשבון סדרים אחרים.

כן אמר שלדעתו מה שכ"ק אדמו"ר שליט"א ציווה ללימוד לקוטי תורה, מכיוון שבלקוטי תורה מזכיר כל עמוד ועמוד ענין אהבה ויראה וכו', מה שאין כן בשאר עניני חסידות שלפעמים אפשר ללמוד משך זמן, וח"ו לא לזכור על העיקר וכו'.

כן סיפר מה שמע מפי ר' מאיר שמחה חן מנעול, על חסיד אחד שכשהיה פותח את הלקוטי תורה, היה פורץ בבכי עוד בהיותו בשער הספר והיה אומר: "אז איך געפין זיך נישט אין ספר איז קין נייעס ניט, אָבער איך געפין זיך נישט אין שער". [=מה שאני לא מוצא את מקומי בספר אינו חידוש, אבל שאני לא מוצא את מקומי בשער הספר...].

לפי בקשת ר' ניסן תרגמתי 4 שיחות של פרשת צו, במקוצר, לעברית. אחר כך חזרתי מאמר ד"ה "בלילה ההוא" של הפורים האחרון. אחר המאמר ביקש ר' ישראל נח שיאמרו עוד ויחממו קצת את העולם, וחזרתי על יתר השיחות דפרשת שמיני. כן חזר התי נתן אשכנזי שיחה מפרשת שמות. ואני שיחה מפרשת בא, וסיימנו בברכתו של כ"ק אד"ש לברכת חג כשר ושמח וכו'.

אחר תפילת ערבית יצאו ללוותנו למונית כל רמ"י ומשפיעי הישיבה בניגון יכי בשמחה. כמה מן התלמידים ליוונו עד הרכבת היוצאת למרסייל [במיוחד אני אסיר תודה, בע"ה, להתמימים היקרים יוסלע לויך, מולע אזימוב, ומולע הורביץ (תרתי משמע)].

כינוס במחנה העולים

מרסייל – במוצאי שבת קודש פרשת תזריע, ליל יום ההילולא ב' ניסן, יצאנו

בשעה

8 יצאו כל אנ"ש והתמימים במחול ובריקוד ברחוב שליד בנין המקדש, וכ"ק אדמו"ר שליט"א פתח ווילון חלונו והביט. כל המשפיעים ורמ"י הישיבה השתתפו בריקודים, ועל כולם ענין ההשתתפות של כ"ק אדמו"ר שליט"א המראה כי סוף סוף בנים אנו לאבינו הקדוש

ברכת הנוסעת למרסיי, בשעה 10:15 והגענו בע"ה למחרת בבוקר בשעה 7:30 למרסייל. סידרנו את החבילות בשמירת הפצים שבתחנת הרכבת.

דיברנו עם הרב סבאג, והוא קישר אותנו עם מחנה העולים, מר מרדכי כהן, כעבור זמן מה הובילנו נהגו הפרטי של מר כהן הנייל למחנה "אראנס", בהדרכת שליח הסוכנות, השוחט הרב בן נצרי (או בן עזרי).

הגענו לבית הכנסת של המחנה, והכריזו ברמקול שכל הדיירים יופיעו מיד לבית הכנסת. ואכן מיד הגיעו כחמישים איש כ"י, מבוגרים ובני נוער (מלבד עזרת הנשים) ור' בן נזרי הנייל קידם את פנינו בברכה המסורתית ברוך הבא בשם ה'. אחר כך נגשתי אני ואמרתי שאכן באים אנו בשם ה', שצדיק גוזר וה' מקיים וצדיקים דומים לבורא, ומסרתי להם שכ"ק אדמו"ר שליט"א אוהב כל ישראל הדורש ומתעניין בשלום כל אחד ואחד מכם, שולח ברכתו הק' לברכת חג כשר ושמח. כן אמרתי להם, שהם הזוכים לעלות לארה"ק צריכים לדעת שכל הענין של יציאת מצרים היה כדי שיהוציאך את העם הזה ממצרים תעבדון את האלוקים... – כל אחת מתרי"ג מצוות התורה.

מסרתי את שני השקלים וקנו יין. בן נזרי הסביר להם שבליחיים, יש הקדושה של הרבי, וכולם התלהבו מאד. שרו כמה ניגונים, ואחר כך נפרדנו בלחיצת ידיים חמה, ובי"ה רצונו הק' של מלכנו נתמלא.

משם חזרנו לסוכנות הודענו למר כהן, ואמרתי לו שכתוב על כך לכ"ק אדמו"ר שליט"א ומסרנו לו ברכת חג כשר ושמח.

בנמל – בשעה 1:30 עלינו על האניה "ירושלים", המפליגה לארץ הקודש. אני והתי ישעיה שיי הרצל קבינט מסי 308. חדר די טוב, בן 4 מיטות. שכנינו הם שני צרפתים שאינם מבינים לשוננו כלל. התי אשכנזי וויגלר קבלו חדר נפרד – תא מסי 340.

שוחחנו עם המשגיח מר פסלוב שהציג עצמו כחסיד ליובאוויטש, ושביקר כבר כמה פעמים אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, והבטיח לסדר לנו אוכל כאוות נפשנו. וכן עשה.

עתה השעה היא 11 בלילה, ובי"ה כמעט ואין מרגישים הנסיעה כלל, יתן ה' שתהא נסיעתנו צלחה כברכתו הק' של

אבינו הקדוש שליטי"א.

— בנמל מרסייל כתבתי על כל הנייל לכ"ק אדמו"ר שליטי"א אם כי בקיצור קצת, מקוצר הזמן ובעי"ה עוד נמלא במכתב בארוכה.

געגועים בלב ים

לב ים - ג' ניסן 3:30 אח"צ.

עשרים וארבע שעות שנמצאים אנו על הים, ומתקרבים אנו אט אט ליעדנו, לארה"ק ת"ו. לבי הומה מרוב הגעגועים העזים אל אבינו הגדול כ"ק אדונו מורנו ורבינו שליטי"א. רצוני להמצא שוב בקרבת האלוקים, אך מה אעשה, עיני יוזילו דמעות על חלק זה שנפל בגורלי להפרד מאבינו הטוב הרחום והצדיק, אשר כל עצמותינו נקשרו אל עצמותו ית', וממקור החיים, חיי החיים, עלי לרדת לחיים יומיומיים חיי חולין, לפי ערך. — ואולי היתה כוונתו הקי שאמר שיחת-מאמר: בשבת קודש האחרון על ענין רצוא ושוב בכל המצוות, שזהו הסדר כמבואר בלקוטי תורה פרשת פרה, והוא אשר יהיה.

לבבי נצבט בקרבו ובעזרת ה' החלטתי נחושה כי לא ירחק היום ח"ו, ובקרוב קרוב ממש שוב אהיה במחיצת קדשו שליטי"א.

בנתיים עלינו למלאות רצונו הקי שליטי"א בכל אשר הורינו, ועל כן יש לנצל כל רגע ורגע בריבוי התמדה ושקידה בנגלה וחסידות, בלימוד המביא לידי מעשה, מתוך יראת שמים ואהבת ה', ולביצוע ההוראות שמסר לנו ע"י הרב חזקוני שלי, במסירות נאמנה בע"ה.

פני חברינו היקרים והנעלים, התמימים דליובאוויטש ניו יורק, לא יעברו מעל פני. לא אשכח ידידי היקרים לי מכל, ובע"ה ברכותיהם כולם תקויים בקרוב שבמהרה ובעגלא דידן נתראה שוב בבית המלך שליטי"א מתוך שמחה וטוב לבב.

חוזר אני במחשבתי על דברי כ"ק אדמו"ר שליטי"א ביחידות, ובעי"ה זאל זיין וואס זאל ניט זיין, אקיים רצון קדשו במלואה בע"ה, וברכתו הקי; ועיניו הקי הצופיות מראש העולם ועד סופו ילווני בכל אשר אפנה וברכת הצלחה, אמן ואמן.

נאפולי - ג' ניסן

השעה ---, האנייה נעצרת בנמל איטליה-נאפולי, לשם העלאת

נוסעים חדשים. נזכר אני בנסיעתנו לפני כשבעה חדשים בדרכנו אל הקודש, וכיום כבר חוזרים אנו והכי השתא וכו'.

לב ים - ב' ניסן, שעה 1 אחר הצהריים.

זה למעלה מחמש שעות שהאניה מיטלטלת עד שהחלונות מוצפים מים... בטחוננו בה' ובמשה עבדו הגוזר והקבי"ה מקיים, שלא יאונה לנו ח"ו כל רע, ונסיעתנו תהא צלחה.

ההליכה והעמידה קשה בשעה זו, ועל כן בחרתי לשכב במיטה. לא עליתי לארוחת הצהריים והביאו לחדרי כמה צנימים ופירות.

לב ים - ה' ניסן, שעה 11 לפני הצהריים.

הים נח מזעפו לאחר מעת לעת כמעט [24 שעות], של רוח סערה והמיית גלים. האניה עושה דרכה בהשקט ובנחת, ב"ה. בטחוננו בהשי"ת ובמשה עבדו שבא נבוא בשלום למחוז חפצנו בעתו ובזמנו. יש לנו רק 30 שעות עד לנמל חיפה.

בנמל נאפולי עלה קהל עצום של עולים רובם מרומניה. שוחחנו עם הרבה מהם על עתידם בארה"ק. מדי יום ביומו קיימנו תפלות שחרית מנחה וערבית בצבור, ולהיום בשעה 5 הזמנתי את הקהל לבית הכנסת, וחפצי להביא בפניהם דבר המלך שליטי"א, והי' יודע אם מזימתנו לפועל תצא, אמן הלואי.

נתוודעו לנו באנייה, בעל המסעדה מצפת, קופלר מאנ"ש, גם משגיח האניה ראביי פעסלוב מחזיק עצמו כחסיד ליובאוויטש, — נעים מאוד — ובזכות זה, מטפל בנו יפה מאוד בענין האוכל.

ו' ניסן, שעה 10:30.

בעוד כמה שעות מגיעים אנו בעזרת ה' לארץ הקודש ת"ו. יהי רצון שנכנס ברגל

עתה

נמצאים אנו כאמור בדרך

ללוקסמבורג מרגישים אנו בנפשנו פנימה כי כ"ק אבינו שליטי"א צופה עלינו ונוסע אתנו יחדיו, הלוואי ונמלא רצונו הקי להסיר כל השטויות וההבלים מלבינו

הימנית וזוכה להיות מרכבה לכ"ק אדמו"ר שליטי"א, לבטל כל רצונו ומחשבתו לרצון קדשו שליטי"א, ויהיה הוא הקדוש שליטי"א שולט על כל אברי וגידו — אמן.

אתמול לפני המנחה נאספו בבית הכנסת 2 מנינים איש, ודברתי לפניהם כמחצית השעה. מסרתי מדברי כ"ק אדמו"ר שליטי"א ועוררתי להם על החובה לשמור על כל התרי"ג בארה"ק וכו'. הדברים עוררו ב"ה סערה בלב רבים.

"יום זריחת השמש בדורנו"

ירושלים ת"ו

בליל שבת קודש אור לחי' ניסן, התקיים השלום זכר אצל אחי צבי שי', וחזרתי ברבים את השיחה הראשונה דפרשת שמייני. בסעודה שלישית בישיבתנו תורת אמת חזרתי את המאמר דפורים "בלילה ההוא נדדה שנת המלך". במוצאי שבת קודש נערכה מבצע אפיית מצה על-ידי צעירי אגודת חב"ד בבית המאפיה ווקסלשטיין.

באור ליום השלישי, יום הזך והבהיר יו"ד אל"ף ניסן, יום זריחת השמש בדורנו השפל ובעולמנו החשוך, יום הולדת נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליטי"א יוליכנו במהרה קוממיות לארצנו הקי ת"ו — נערכה ההתוועדות בהיכל ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית דכפר חב"ד.

מוצאי שבת קודש וארא, כ"ה טבת התשכ"ז

באשר תקוותי איתנה וחזרה לנסוע בקרוב ממש להסתופף שוב בצל קודש הקדשים שליטי"א — יתן השי"ת ויצליח דרכי — הרינו להשלים יומן זה על פי הרשום בזכרונו בעת כזאת, בע"ה.

בהתוועדות בישיבה [י"א ניסן שנתיים קודם לכן!] השתתפו כל התי' שיי' בראשות המשפיע הרב שלמה חיים קסלמן, הרב דוד חנוך הרב אברהם פריז והרב עזריאל זעליג סלונים — שאף הוא הגיע בימים אלו מכ"ק אדמו"ר שליטי"א.

אני חזרתי כמדומה על השיחה האחרונה דשבת פרשת שמייני, וכן שיחת צו ושיחת בא. מ' לויטין חזר על השיחה הראשונה והשנייה דפרי שמייני.